

Nominjs antè mei venient oblivia nobis,
 Pectore quàm pietas sit tua pulsa meo.
 Et priùs hanc animam vacuas reddemus in auras,
 Quàm meriti fiat gratia vana tui.
 Grande voco meritum lacrimas, quibus ora rigabas,
 Cùm mea concreto sicca dolore forent.
 Grande voco meritum mœstæ solatia mentis,
 Cùm pariter nobis illa, tibi que dares.
 Sponte quidem, per seque mea est laudabilis uxor,
 Admonitu melior fit tamen illa tuo.
 Namque quod Hermiones Castor fuit, Hector Iuli,
 Hoc ego te lætor conjugis esse meæ.
 Quæ, ne dissimilis tibi sit probitate, laborat;
 Seque tui vitæ sanguinis esse probat.
 Ergo, quod fuerat stimulis factura sine ullis,
 Pleniùs auctorem te quoque nacta facit.
 Acer, & ad palmæ per se cursurus honores,
 Si tamen horteris, fortiùs ibit equus.
 Adde, quòd absentis curâ mandata fideli
 Perficis, & nullum ferre gravaris onus.
 O! referant grates, quoniam non possumus ipsi,
 Di tibi: qui referent, si pia facta vident.
 Sufficiatque diu corpus quoque moribus istis,
 Maxima Fundani gloria, Rufe, soli.

P. OVIDII
 NASSONIS
 DE PONTO.

LIBER III.

ELEGIA I.

Ad Conjugem.

ÆQuor Iasonio pulsatum remige primùm,
 Quæque nec hoste fero, nec nive, terra, careo;
 Ecquod erit tempus, quo vos ego Nasso relinquam,
 In minùs hostilem jussus abire locum?
 An mihi Barbariâ vivendum semper in istâ,
 Inque Tomitanâ condar oportet humo?
 Pace tuâ (si pax ulla est tibi, Pontica tellus,
 Finitimus rapido quam terit hostis equo;
 Pace tuâ dixisse velim, tu pessima duro
 Pars es in exsilio, tu mala nostra gravas.
 Tu neque ver sentis cinctum florente coronâ,
 Tu neque messorum corpora nuda vides.
 Nec tibi pampineas Autumnus porrigit uvæ:
 Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.
 Tu glacie freta vincita tenes, & in æquore piscis
 Inclusus tectâ sæpe natavit aquâ.
 Nec tibi sunt fontes, laticis nisi penè marini,
 Qui potus dubium est sistat, alatne sitim.
 Rara, nec hæc felix, in apertis eminet arvis

Arbor, & in terrâ est altera forma maris.
 Non avis obloquitur, nisi silvis siqua remotis
 Equoreas rauco gutture potat aquas.
 Tristia per vacuos horrent absinthia campos,
 Conveniensque suo messis amara loco est.
 Adde metus, & quod murus pulsatur ab hoste,
 Tinctaque mortifera tabe sagitta maderi;
 Quod procul hæc regio est, & ab omni devia cursu,
 Nec pede quo quisquam, nec rate tutus eat.
 Non igitur mirum, finem querentibus horum,
 Altera si nobis usquè rogatur humus.
 Te magis est mirum non hoc evincere, conjux,
 Inque meis lacrimas posse tenere malis.
 Quid facias, quæris? quæras hoc scilicet ipsum:
 Invenies, verè si reperire voles.
 Velle parum est; cupias, ut re potiaris, oportet;
 Et faciat somnos hæc tibi cura breves.
 Velle reor multos, quis enim mihi tam sit iniquus,
 Optet ut exsilium pace carere meum?
 Pectore te toto, cunctisque incumbere nervis,
 Et niti pro me nocte dieque decet.
 Utque juvent alii, tu debes vincere amicos,
 Uxor, & ad partes prima venire tuas.
 Magna tibi imposita est nostris persona libellis,
 Conjugis exemplum diceris esse bonæ.
 Hanc cave degeneres, & sint præconia nostra
 Vera vide, famæ quò tuearis opus.
 Ut nihil ipse querar, tacito me, fama queretur,
 Quæ debet, fuerit ni tibi cura mei.
 Exposuit memet populis fortuna videndum,
 Et plus notitiæ, quam fuit antè, dedit.
 Notior est factus Capaneus à fulminis ictu,
 Notus humo mersis Amphiaræus equis.
 Si minus errasset, notus minus esset Ulysses,

Magna Philoctetæ vulnere fama suo est.
 Si locus est aliquis magna inter nomina parvis,
 Nos quoque conspicuos nostra ruina facit.
 Nec te nesciri patitur mea pagina, qua non
 Inferius Coâ Battide nomen habes.
 Quicquid ages igitur, scenâ spectabere magnâ,
 Et pia non parvis testibus uxor eris.
 Crede mihi; quoties laudaris carmine nostro,
 Quæ legit has laudes, an mereare, rogat.
 Utque favere reor plures virtutibus istis,
 Sic tua non pauca carpere facta volent.
 Quarum, tu præsta, ne livor dicere possit:
 Hæc est pro miseri lenta salute viri.
 Cumque ego deficiam, nec possim ducere currum,
 Fac tu sustineas debile sola jugum.
 Ad medicum specto, venis fugientibus, æger;
 Ultima pars animæ dum mihi restat, ades.
 Quodque ego præstarem, si te magis ipse valerem,
 Id mihi, cum valeas fortius ipsa, refer.
 Exigit hoc socialis amor, fœdusque maritum;
 Moribus hoc, conjux, exigis ipsa tuis.
 Hoc domui debes, de qua censeris, ut illam
 Non minus officiis, quam probitate colas.
 Cuncta licet facias, nisi sis laudabilis uxor,
 Non poterit credi Martia culta tibi.
 Nec sumus indigni; nec, si vis vera fateri,
 Debetur meritis gratia nulla meis.
 Redditur illa quidem grandi cum fenore nobis,
 Nec, te si cupiat lædere, livor habet.
 Sed tamen hoc factis adjuuge prioribus unum,
 Pro nostris ut sis ambitiosa malis.
 Ut minus infesta jaceam regione, labora,
 Clauda nec officii pars erit ulla tui.
 Magna peto, sed non tamen invidiosa roganti,

Utque ea non teneas, tuta repulsa tua est.
 Nec mihi succense, toties si carmine nostro,
 Quod facis ut facias, teque imitere, rogo.
 Fortibus adsuevit tubicen prodesse, suoque
 Dux benè pugnantem incitat ore viros.
 Nota tua est probitas, testataque tempus in omne;
 Sit virtus etiam non probitate minor.
 Nec tibi Amazonia est pro me munda securis,
 Aut excisa levi pelta gerenda manu.
 Numen adorandum est, non ut mihi fiat amicum,
 Sed sit ut iratum, quàm fuit antè, minùs.
 Gratia si nulla est, lacrimæ tibi gratia fient,
 Hac potes, aut nullâ parte movere Deos.
 Quæ tibi ne desint, benè per mala nostra cavetur:
 Meque viro flendi copia dives adest.
 Utque meæ res sunt, omni puto tempore flebis:
 Has fortuna tibi nostra ministrat opes.
 Si mea mors redimenda tuâ (quod abominor) esset,
 Admeti conjux, quam sequereris, erat.
 Æmula Penelopes fieres, si fraude pudicâ
 Instantes velles fallere nupta procos.
 Si comes extincti Manes sequererè mariti,
 Esset dux facti Laodamia tui.
 Iphias ante oculos tibi erit ponenda, volenti
 Corpus in accensos mittere fortè rogos.
 Nil opus est letho, nihil Icarioride telâ,
 Cæsaris at conjux ore precanda tuo est:
 Quæ præstat virtute suâ, ne prisca vetustas
 Laude pudicitiz sæcula nostra premat.
 Quæ Veneris formam, mores Junonis habendo,
 Sola est cælesti digna reperta toro.
 Quid trepidas, & adire times? non impia Progne,
 Filiave Ætæ voce movenda tuâ est.
 Nec nurus Ægypti, nec sæva Agamemnonis uxor,

Scyllaque, quæ Siculas inguine terret aquas.
 Telegonive parens vertendis nata figuris,
 Nexaque nodosas angue Medusa comas.
 Femina sed princeps, in qua Fortuna videre
 Se probat, & cæcæ crimina falsa tulit.
 Qua nihil in terris ad finem solis ab ortu
 Clarius, excepto Cæsare, mundus comas.
 Eligito tempus, captatum sæpe, rogandi,
 Exeat adversâ ne tua navis aquâ.
 Non semper sacras reddunt oracula sortes,
 Ipsaque non omni tempore fana patent.
 Cùm status Urbis erit, qualem nunc auguror esse,
 Et nullus populi contrahet ora dolor:
 Cùm domus Augusti, Capitoli more colenda,
 Læta, (quod est & sit,) plenaque pacis erit:
 Tum tibi, Dî faciant, adeundi copia fiat;
 Profectura aliquid, tum tua verba puta.
 Si quid agat majus, differ tua cœpta; caveque,
 Spem festinando præcipitare meam.
 Nec rursus jubeo, dum sit vacuissima, quæras,
 Corporis ad cultum vix vacat illa sui.
 Curia cùm fuerit patribus stipata verendis,
 Per patrum turbam tu quoque oportet eas.
 Cùm tibi contigerit vultum Junonis adire,
 Fac sis personæ, quam tuære, memor.
 Nec factum defende meum, mala causa silenda est:
 Nec nisi sollicitæ sint tua verba preces.
 Tunc lacrimis demenda mora est, submissaque terræ
 Ad non mortales brachia tende pedes.
 Tu pete nil aliud, nisi salvo ut ab hoste recedam,
 Hostem Fortunam sit satis esse mihi.
 Plura quidem subeunt, sed tu turbata timore
 Hæc quoque vix poteris voce tremente loqui.
 Suspicio hæc damno tibi non fore; tentet illa,

Te majestatem pertimuisse suam.
 Nec tua si fletu scindentur verba, nocebit:
 Interdum lacrimæ pondera vocis habent.
 Lux etiam facito cæptis bona talibus adsit,
 Horaque conveniens, auspiciumque favens.
 Sed prius imposito sanctis altaribus igni,
 Tura fer ad magnos, vinaque pura Deos.
 E quibus ante omnes Augusti numen adora,
 Progeniemque piam, participemque tori.
 Sint utinam mites solito tibi more, tuasque
 Non duris lacrimas vultibus adspiciant.

ELEGIA II.

Ad Cottam.

Quam legis à nobis missam tibi, Cotta, salutem,
 Missa sit ut verè perveniatque, precor.
 Namque meis sospes multum cruciatibus aufers,
 Atque sit ut nobis pars bona salva, facis.
 Cumque labent alii, jactataque vela relinquunt,
 Tu laceræ remanes ancora sola rati.
 Grata tua est igitur pietas, ignoscimus illis,
 Qui cum fortunâ terga dedere fugæ.
 Cùm feriant unum, non unum fulmina terrent,
 Junctaque percusso turba pavere solet.
 Cumque dedit paries venturæ signa ruinæ,
 Sollicito vacuus fit locus ille metu.
 Quis non è timidis ægri contagia vitat,
 Vicinum metuens ne trahat inde malum?
 Me quoque amicorum nimio terrore metuque,
 Non odio, quidam destituere, mei.
 Non illis pietas, non officiosa voluntas
 Defuit; adversos extimere Deos.
 Utque magis cauti possent timidique vocari,

Sic appellari non meruere mali.
 At meus excusat caros ita candor amicos,
 Utque habeant de me crimina nulla, facit.
 Sint hi contenti veniâ, signentque licebit,
 Purgari factum me quoque teste suum.
 Pars estis pauci melior, qui rebus in arctis
 Ferre mihi nullam turpe putatis opem.
 Tunc igitur meriti morietur gratia vestri,
 Cum cinis absumpto corpore factus ero.
 Fallor, & illa meâ superavit tempora vitæ,
 Si tamen à memori posteritate legar.
 Corpora debentur mœstis exsanguia bustis,
 Effugiunt structos nomen honorque rogos.
 Occidit & Theseus, & qui comitavit Orestes;
 Sed tamen in laudes vivit uterque suas.
 Vos etiam seri laudabunt sæpe nepotes,
 Claraque erit scriptis gloria vestra meis.
 Hic quoque Sautomata jam vos novere, Getaque;
 Et tales animos barbara turba probat.
 Cumque ego de vestrâ nuper prohibitate referrem,
 Nam didici Geticè, Sarmaticæque loqui;
 Forte senex quidam, cœtu cùm staret in illo,
 Reddidit ad nostros talia verba sonos:
 Nos quoque amicitia nomen benè novimus, hospes,
 Quos procul à vobis alter & orbis habet.
 Est locus in Scythiâ, (Tauros dixere priores)
 Qui Geticâ longè non ita distat humo.
 Hac ego sum terrâ, patriæ nec pœnitet, ortus,
 Consortem Phœbi gens colit illa Deam.
 Tempia manent hodie vastis innixa columnis,
 Perque quater denos itur in illa gradus.
 Fama refert, illic signum cœleste fuisse,
 Quoque minus dubites, stat basis orba Deâ.
 Araque, quæ fuerat naturâ candida saxi,

Decolor effuso tincta cruore rubet.
 Femina sacra facit tædæ non nota jugali,
 Quæ superat Scythicas nobilitate nurus.
 Sacrifici genus est, (sic instituire parentes,)
 Advena virgineo cæsus ut ense cadat.
 Regna Thoas habuit Mæotide clarus in orâ,
 Nec fuit Euxinis notior alter aquis.
 Sceptra tenente illo, liquidas fecisse per auras,
 Nescio quam dicunt Iphigencian iter.
 Quam levibus ventis sub nube per aëra vectam
 Creditur his Phœbe deposuisse locis.
 Præfuerat templo multos ea ritè per annos,
 Invita peragens tristia sacra manu;
 Cum duo veliferâ juvenes venere carinâ,
 Presseruntque suo litora nostra pede.
 Par fuit his ætas, & amor: quorum alter Orestes,
 Alter erat Pylades, nomina fama tenet.
 Protinus immitem Triviæ ducuntur ad aram,
 Evincti geminas ad sua terga manus.
 Sparsit aqua captos lustrali Graja sacerdos,
 Ambiat ut fulvas infula longa comas.
 Dumque parat sacrum, dum velat tempora vitis,
 Dum tardæ causas invenit ipsa moræ:
 Non ego crudelis, juvenes ignoscite, dixit,
 Sacra suo facio barbariora loco.
 Ritus is est gentis: qua vos tamen urbe venistis?
 Quodve parum faustâ puppe petistis iter?
 Dixit: & audito patriæ pia nomine virgo,
 Consortes urbis comperit esse suæ.
 Alter at è vobis, inquit, cadat hostia; sacri
 Ad patrias sedes nuntius alter eat.
 Ire jubet Pylades carum periturus Oresten,
 Hic negat, inque vicem pugnat uterque mori.
 Extitit hoc unum, quo non convenerit illis,

Cetera par concors & sine lite fuit.
 Dum peragunt juvenes pulchri certamen amoris,
 Ad fratrem scriptas exarat illa notas.
 Ad fratrem mandata dabat, cuique illa dabantur,
 (Humanus casus adspice) frater erat.
 Nec mora de templo rapiunt simulacra Dianæ,
 Clamque per immensas puppe feruntur aquas:
 Mirus amor juvenum, quamvis abiere tot anni,
 In Scythiâ magnum nunc quoque nomen habet.
 Fabula narrata est postquàm vulgaris ab illo,
 Laudarunt omnes facta, piamque fidem.
 Scilicet hic etiam, qua nulla ferocior ora est,
 Nomen amicitix barbara corda movet.
 Quid facere Ausoniâ geniti debetis in Urbe,
 Cùm tangant diros talia facta Getas?
 Adde quòd est animus semper tibi mitis, & altæ
 Indicium mores nobilitatis habent.
 Quos Volesus patrii cognoscat nominis auctor,
 Quos Numa maternus non neget esse suos,
 Adjectique probent genitiva ad nomina Cottæ,
 Si tu non esses, interitura domus.
 Digne vir hac serie, lapsò succurrere amico,
 Conveniens istis moribus esse puta.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

SI vacat exiguum profugo dare tempus amico,
 O sidus Fabiæ, Maxime, gentis, ades:
 Dum tibi quæ vidi refero, seu corporis umbra,
 Seu viri species, seu fuit ille sopor.
 Nox erat & bifores intrabat luna fenestras,
 Mense ferè medio quanta nitere solet.
 Publica me requies curarum somaus habebat,

Fusaque erant toto languida membra toro:
 Cùm subito pennis agitatus inhorruit aër,
 Et gemuit parvo mota fenestra sono.
 Territus in cubitum relevo mea membra sinistrum,
 Pulsus & è trepido pectore somnus abit.
 Stabat Amor vultu, non quo priùs esse solebat,
 Fulcra tenens lævâ tristis acerna manu:
 Non torquem collo, nec habens crinale capillis,
 Nec benè dispositas comptus, ut antè comas.
 Horrida pendebant molles super hora capilli,
 Et visa est oculis horrida penna meis.
 Qualis in aëriæ tergo solet esse columbæ,
 Tractatam multæ quam tetigere manus.
 Hunc simul agnovi, (neque enim mihi notior alter)
 Talibus adfata est libera lingua sonis.
 O puer, exsilli decepto causa magistro,
 Quem fuit utilius non docuisse mihi;
 Huc quoque venisti, pax est ubi tempore nullo,
 Et coit adstrictis barbarus Ister aquis?
 Quæ tibi causa viæ, nisi uti mala nostra videres?
 Quæ sunt, si nescis, invidiosa tibi.
 Tu mihi dictasti juvenilia carmina primùm,
 Adposui senis, te duce, quinque pedes.
 Nec me Mæonio consurgere carmine, nec me
 Dicere magnorum passus es acta ducum.
 Forsitan exiguas, aliquas tamen, arcus & ignis
 Ingeant vires comminuere mei.
 Namque ego dum canto tua regna, tuæque parentis,
 In nullum mea mens grande vacavit opus.
 Nec satis hoc fuerat, stultus quoque carmina feci,
 Artibus ut posses non rudis esse meis.
 Pro quibus exsiliū misero mihi reddita merces,
 Id quoque in extremis, & sine pace locis.
 At non Chionides Eumolpus in Orphea talis,

In Phryga nec Satyrum talis Olympus erat.
 Præmia nec Chiron ab Achilli talia cepit,
 Pythagoræque ferunt non nocuisse Numam.
 Nomina neu referam longum collecta per ævum,
 Discipulo perii solus ab ipse meo.
 Dum damus arma tibi, dum te lasciva docemus,
 Hæc te discipulo dona magister habet.
 Scis tamen, & liquidò juratus dicere posses,
 Non me legitimos sollicitasse toros.
 Scripsimus hæc illis, quarum nec vitta pudicos
 Contingit crines, nec stola longa pedes.
 Dic, precor, ecquando didicisti fallere nuptas,
 Et facere incertum per mea jussa genus?
 An sit ab his omnis rigidè submota libellis,
 Quam lex furtivos arcet habere viros?
 Quid tamen hoc prodest, vetiti si lege severâ
 Credor adulterii composuisse notas?
 At tu sic habes ferientes cuncta sagittas,
 Sic numquam rapido lampades igne vacent:
 Sic regat imperium, terrasque cœrceat omnes
 Cæsar, ab Ænea qui tibi fratre nepos:
 Effice sit nobis non implacabilis ira,
 Meque loco plecti commodiore velit.
 Hæc ego visus eram puero dixisse volucti;
 Hos visus novis ille dedisse sonos.
 Per mea tela faces, & per mea tela sagittas,
 Per matrem juro, Cæsaremque caput:
 Nil, nisi concessum nos te didicisse magistro,
 Artibus & nullum crimen inesse tuis.
 Utque hoc, sic utinam defendere cetera posses,
 Scis aliud, quod te læserit, esse magis.
 Quicquid id est (neque enim debet dolor ille referri)
 Non potes à culpâ dicere abesse tuâ.
 Tu licet erroris sub imagine crimen obumbres,

Non gravior merito vindicis ira fuit.
 Ut tamen adspicerem, consolareturque jacentem,
 Lapsa per immensas est mea penna vias.
 Hæc loca tum primum vidi, cum matre rogante,
 Phasias est telis fixa puella meis.
 Quæ nunc cur iterum post sæcula longa revisam,
 Tu facis, ô castris miles amice meis.
 Pone metus igitur, mitescet Cæsaris ira:
 Et veniet votis mollior aura tuis.
 Neve moram timeas, tempus, quod querimus, instat,
 Cunctaque lætitiæ plena triumphus habet.
 Dum domas, & nati, dum mater Livia gaudet,
 Dum gaudes, Patriæ magne Ducisque Pater:
 Dum sibi gratatur populus, totamque per urbem
 Omnis odoratis ignibus ara calet:
 Dum præbet faciles aditus venerabile templum,
 Sperandum est nostras posse valere preces.
 Dixit, & aut ille est tenuis dilapsus in auras,
 Coeperunt sensus aut vigilare mei.
 Si dubitem, faveas quin his, ô Maxime, dictis,
 Memaonio cygnos esse colore putem.
 Sed neque mutatur nigra pice lacteus humor,
 Nec quod erat candens, fit terebinthus, ebur.
 Conveniens animo genus est tibi: nobile namque
 Pectus, & Herculeæ simplicitatis habes.
 Livor, iners vitium, mores non exit in istos,
 Utque latens imâ vipera serpit humo.
 Mens tua sublimis supra genus eminet ipsum,
 Grandius ingenio nec tibi nomen inest.
 Ergo alii noceant miseris, optentque timeri,
 Tinctaque mordaci spicula felle gerant.
 At tua supplicibus domus est adsueta juvandis,
 In quorum numero me precor esse velis.

ELEGIA IV.

Ad Rufinum.

Hæc tibi non vanam portantia verba salutem,
 Nasso Tomitanâ mittit ab urbe tuus.
 Urque suo faveas mandat, Rufine, triumpho,
 In vestras venit si tamen ille manus.
 Est opus exiguum vastisque paratibus impar:
 Quale tamen cumque est, ut tuare, rogo.
 Firma valent per se, nullumque Machaona querunt;
 Ad medicam dubius confugit æger opem.
 Non opus est magnis placido lectore poetis:
 Quamlibet invitum difficilemque tenent.
 Nos, quibus ingenium longi minuere labores,
 Aut etiam nullum forsitan antè fuit;
 Viribus infirmi, vestro candore valemus,
 Quem mihi si demas, omnia rapta putem.
 Cunctaque cum mea sint propenso nixa favore,
 Præcipuum veniæ jus habet ille liber.
 Spectatum vates alii scripsere triumphum,
 Est aliquid memori visa notare manu.
 Nos ea vix avidam vulgo captata per aurem
 Scripsimus, atque oculi fama fuere mei.
 Scilicet adfectus similes, aut impetus idem,
 Rebus ab auditis conspicuisque venit?
 Nec nitor argenti, quem vos vidistis, & auri
 Quòd mihi defuerit, purpuraque illa, queror:
 Sed loca, vel gentes formatae mille figuris,
 Nutrissent carmen præliaque ipsa meum.
 Et regum vultus certissima pignora mentis,
 Juvissent aliquâ forsitan illud opus.
 Plausibus ex ipsis populi, latoque favore,
 Ingenium quodvis incaluisse potest.

Tamque ego sumpsissem tali clamore vigorem,
 Quàm rudis auditâ miles ad arma tubâ.
 Pectora sint nobis nivibus glacieque licebit,
 Atque hoc, quem patior, frigidiora loco:
 Illa Ducis facies in curru stantis eburno,
 Excuteret frigus sensibus omne meis.
 His ego defectus, dubiisque auctoribus usus,
 Ad vestri venio jure favoris opem.
 Nec mihi nota Ducum, nec sunt mihi nota locorum
 Nomina, materiam non habuere manus.
 Pars quota de tantis rebus, quam fama referre,
 Aut aliquis nobis scribere posset, erat?
 Quo magis, ô lector, debes ignoscere, si quid
 Erratum est illic, præteritumve mihi.
 Adde quòd adsiduam domini meditâta querelam,
 Ad lætum carmen vix mea Musa venit.
 Vix bona post tantò quærenti verba subibant,
 Et gaudere aliquid, res mihi visa nova est.
 Utque reformidant insuetum lumina solem,
 Sic ad lætitiâ mens mea segnîs erat.
 Est quoque cunctarum novitas gratissima rerum,
 Gratiaque officio, quod mora tardat, abest.
 Cetera certatim de magno scripta triumpho
 Jam pridem populi suspicor ore legi.
 Illa bibit sitiens lector, mea pocula plenus:
 Illa recens pota est, nostra tepebit aqua.
 Non ego cessavi, nec fecit inertia serum;
 Ultima me vasti sustinet ora freti:
 Dum venit huc rumor, properataque carmina fiunt,
 Factaque eunt ad vos, annus abisse potest.
 Nec minimum reffert, intacta rosaria primus,
 An serâ carpas penè relicta manu.
 Quid mirum lectis exhausto floribus horto,
 Si duce non facta est digna corona suo?

Deprecor, hæc vatium contra sua carmina ne quis
 Dicta putet, pro se Musa locuta mea est.
 Sunt mihi vobiscum communia sacra, poëtæ,
 In vestro miseris si licet esse choro.
 Magnaque pars animi mecum vivistis, amici,
 Hac ego non absens nunc quoque parte colo.
 Sint igitur vestro mea commendata favore
 Carmina, non possum pro quibus ipse loqui.
 Scripta placent à morte ferè, quia lædere vivos
 Livor, & injusto carpere dente solet.
 Si genus est mortis malè vivere, terra moratur,
 Et desunt fati sola sepulcra meis.
 Denique opus nostræ culpetur ut undique curæ,
 Officium nemo qui reprehendat, erit.
 Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas,
 Hac ego contentos auguror esse Deos.
 Hæc facit, ut veniat pauper quoque gratas ad aras,
 Et placeat cæso non minus agna bove.
 Res quoque tanta fuit, quantæ subsistere summo
 Æneidos Vati, grande fuisset onus.
 Ferre etiam molles elegi tam vasta triumphî
 Pondera disparibus non potuere rotis.
 Quo pede nunc utar, dubia est sententia nobis:
 Alter enim de te, Rhene, triumphus adest.
 Irrita verorum non sunt præsentia vatium;
 Danda Jovi laurus, dum prior illa viret.
 Nec mea verba legis, qui sum submotus ad Istrum,
 Non benè pacatis flumina pota Getis.
 Ista Dei vox est, Deus est in pectore nostro,
 Hoc duce prædico, vaticinorque Deo.
 Quid cessas currum pompamque parare triumphis,
 Livia? dant nullas jam tibi bella moras.
 Perfida damnatas Germania projicit hastas,
 Jam pondus dices omen habere meum.

Crede, brevisque fides aderit, geminabit honorem
 Filius, & junctis, ut prius, ibit equis.
 Prome, quod injicias humeris victoribus, ostrum;
 Ipsa potest solitum nôsse corona caput.
 Scuta sed & galex gemmis radientur & auro,
 Stentque super viñctos trunca tropæa viros.
 Oppida turritis cingantur eburnia muris,
 Fictaque res vero more putetur agi.
 Squalidus immissos fractâ sub arundine crines
 Rhenus, & infectas sanguine portet aquas.
 Barbara jam capti ponant insignia Reges,
 Textaque fortunâ divitiora suâ.
 Et quæ præterea virtus invicta tuorum
 Sæpe parata tibi, sæpe paranda facit.
 Di quorum monitu sumus eventura locuti,
 Verba, precor, celeri nostra probate fide.

ELEGIA V.

Ad Cottam.

Quam legis, unde tibi mittatur epistola, quaris?
 Hinc, ubi cæruleis jungitur Ister aquis.
 Ut regio dicta est, succurrere debet & auctor,
 Læsus ab ingenio Nasso poëta suo.
 Qui tibi quam mallet præsens adferre salutem,
 Mittit ab hirsutis, Maxime Cotta, Getis.
 Legimus, ô juvenis patrii non degener oris,
 Dicta tibi pleno verba diserta foro.
 Quæ quamquam linguâ mihi sunt properante per
 horas
 Lecta satís multas, pauca fuisse queror.
 Plura sed hæc feci relegendo sæpe, nec unquam
 Non mihi, quam primò, grata fuere magis.
 Cùmque nihil toties lecta è dulcedine perdant,

Viribus illa suis non novitate placent.
 Felices, quibus hæc ipso cognoscere in actu,
 Et tamen facundo contigit ore frui!
 Nam quamquam sapor est adlatâ dulcis in undâ,
 Gratiùs ex ipso fonte bibuntur aquæ.
 Et magis adducto pomum deërperere ramo,
 Quàm de cælata sumere lance juvat.
 At nisi peccassem, nisi me mea Musa fugasset,
 Quod legi, tua vox exhibuisset opus.
 Utque fui solitus, sedissem forsitan unus
 De centum iudex in tua verba viris.
 Major & implesset præcordia nostra voluptas,
 Dum traheret dictis, adnueremque tuis.
 Quem quoniam fatum, patriâ vobisque relictis,
 Inter inhumanos maluit esse Getas;
 Quod licet, ut videar tecum magis esse legendo,
 Sæpè, precor, studii pignora mitte tui.
 Exemploque meo, nisi dedignaris idipsum,
 Utere, quod nobis rectiùs ipse dares.
 Namque ego, qui perii jam pridem, Maxime, vobis
 Ingenio nitor non periisse meo.
 Redde vicem, nec rara tui monumenta laboris
 Accipiant nostræ, grata futura, manus.
 Dic tamen, ô juvenis studiorum plene meorum,
 Ecquid ab his ipsis admoneare mei?
 Ecquibus aut recitas factum modò carmen amicis?
 Aut, quod sæpè, solas, exigit ut recitent?
 Interdum queritur tua mens oblita, quid absit?
 Nescio quid certè sentit abesse sui.
 Utque loqui multum de me præsentè solebas,
 Nunc quoque Nassonis nomen in ore tuo est?
 Ipse quidem Getico, peream violatus ab arcu,
 (Et si perjuri quàm propè pœna, vides;)
 Te nisi momentis video penè omnibus absens:

Gratia Dis menti quolibet ire licet.
 Hac ubi perveni; nulli cernendus in urbem,
 Sæpè loquor tecum, teque loquente fruor.
 Tunc mihi difficile est, quàm sit benè, dicere, quàmque
 Candida judiciis illa sit hora meis.
 Tunc me (si qua fides) cœlesti sede receptum,
 Cum fortunatis suspicor esse Deis.
 Rursus ubi huc redii, cœlum Superosque relinquo,
 A Styge nec longè Pontica distat humus.
 Unde ego si fato nitor prohibente reverti,
 Spem sine profectu, Maxime, tolle mihi.

ELEGIA VI.

Ad Sodalem.

NAsso suo posuit nomen cui penè sodali,
 Mittit ab Euxinis hoc breve carmen aquis.
 At si cauta parùm scripsisset dextra, quis esses,
 Forsitan officio parta querela foret.
 Cur tamèn, hoc aliis tutum credentibus, unus,
 Adpellent ne te carmina nostra, rogas?
 Quanta sit in mediâ clementia Cæsaris ira,
 Si nescis, ex me certior esse potes.
 Huic ego, quam patior, nil possem demere pœnæ,
 Si iudex meriti cogerer esse mei.
 Non vetat illè sui quemquam meminisse sodalis,
 Nec prohibet tibi me scribere, teque mihi.
 Nec scelus admittas, si consoleris amicum,
 Mollibus & verbis aspera fata leves.
 Cur, dum tuta times, facis, ut reverentia talis
 Fiat in Augustos invidiosa Deos?
 Fulminis adflatos interdum vivere telis
 Vidimus, & refeci, non prohibente Jove.
 Nec quia Neptunus navem lacerarat Uliassis,

Leucothœe nanti ferre negavit opem.
 Crede mihi, miseris cœlestia Numina parcunt,
 Nec semper læsos & sine fine premunt.
 Principe nec nostro Deus est moderatior ullus,
 Justitiâ vires temperat ille suas.
 Nuper eam Cæsar facto de marmore templo,
 Jampridem posuit mentis in æde suæ.
 Jupiter in multos temeraria fulmina torquet,
 Qui pœnam culpâ non meruere pati.
 Obruerit cùm tot sævis Deus æquoris undis,
 Ex illis mergi pars quota digna fuit?
 Cùm pereant acie fortissima quæque, vel ipso
 Judice, delectus Martis iniquus erit.
 At si fortè velis in nos inquirere, nemo est
 Qui se, quod patitur, commeruisse neget.
 Adde quod extinctos vel aquâ, vel Marte, vel igni
 Nulla potest iterum restituisse dies.
 Restituit multos, aut pœnæ parte levavit
 Cæsar, & in multis me velit esse precor.
 An tu, cùm tali pòpulus sub Principe simus,
 Adloquio profugi credis inesse metum?
 Forsitan hæc, domino Busiride, jure timeres,
 Aut solito clausos urere in ære viros.
 Desine mitem animum vano infamare timore;
 Sæva quid in placidis saxa vereris aquis?
 Ipse ego, quòd scripsi primo sine nomine vobis,
 Vix excusari posse mihi videor.
 Sed pavor adtonito rationis ademerat usum,
 Cesserat omne novis consiliumque malis.
 Fortunamque meam metuens, non vindicis iram,
 Terrebar titulo nominis ipse mei.
 Hactenus admonitus memori concede pòëtæ,
 Ponat ut in chartis nomina cara suis.
 Turpe erit ambobus, longo mihi proximus usu,

Si nullâ libri parte legare mei.
 Ne tamen iste metus somnos tibi rumpere possit,
 Non ultra, quàm vis, officiosus ero.
 Teque tegam, qui sis, nisi cum permiseris ipse;
 Cogetur nemo munus habere meum.
 Tu quoque, quem poteras vel apertè tutus amare,
 Si res est anceps illa, latenter ama.

ELEGIA VII.

Ad Amicos.

Verba mihi desunt eadem tam sæpe roganti,
 Jamque pudet vanas sine carere preces.
 Tædia consimili fieri de carmine vobis,
 Quidque petam, cunctos edidicisse reor.
 Nostra quid adportet jam nostis epistola, quamvis
 Charta sit à vinculis non labefacta suis.
 Ergo mutetur scripti sententia nostri,
 Ne toties contra, quàm rapit amnis, eam.
 Quod benè de vobis speravi, ignoscite amici,
 Talia peccandi jam mihi finis erit.
 Ne gravis uxori dicar, quæ scilicet in me
 Quàm proba, tam timida est, experiensque parum.
 Hoc quoque, Nasso, feres: etenim pejora tulisti,
 Jam tibi sentiri sarcina nulla potest.
 Ductus ab armento taurus detrectat aratrum,
 Subtrahit & duro colla novella iugo:
 Nos, quibus adsuevit fatum crudeliter uti,
 Ad mala jam pridem non sumus ulla rudes.
 Venimus in Geticos fines, moriamur in illis,
 Parcaque ad extremum quâ mea cæpit, eat.
 Spem juvet amplecti, quæ non juvat irrita semper;
 Et fieri cupias siqua, futura putes.
 Proximus huic gradus est benè desperare salutem,
 Seque semel verâ scire perisse fide.

Curando fieri quadam majora videmus
 Vulnera, quæ melius non tetigisse fuit.
 Mitiùs ille perit, subitâ qui mergitur undâ,
 Quàm sua qui liquidis brachia lassat aquis.
 Cur ego concepi Scythicis me posse carere
 Finibus, & terrâ prosperiore frui?
 Cur aliquid de me speravi levius unquam?
 An fortuna mihi sic mea nota fuit?
 Torqueor en gravius, repetitaque forma locorum
 Exasillum renovat triste, recensque facit.
 Est tamen utilius studium cessasse meorum,
 Quàm, quas admörint, non valuisse preces.
 Magna quidem res est, quàm non audetis amici:
 Sed si quis peteret, qui dare vellet, erat.
 Dum modò non nobis hoc Cæsaris ira negarit,
 Fortiter Euxinis immoremur aquis.

ELEGIA VIII.

Ad Maximum.

Quæ tibi quærebam memorem testantia curam
 Dona, Tomitanus mittere posset ager.
 Dignus es argento, fulvo quoque dignior auro:
 Sed te, cum donas, ista juvare solent.
 Nec tamen hæc loca sunt ullo pretiosa metallo,
 Hostis ab agricolâ vix sinit illa fodi.
 Purpura sæpè tuos fulgens protexit amictus,
 Sed non Sarmatico tingitur illa mari.
 Vellera dura ferunt pecudes, & Palladis uti
 Arte Tomitanæ non didicere nurus.
 Femina pro lanâ Cerealia munera frangit,
 Suppositoque gravem vertice portat aquam.
 Non hîc pampineis amicitur vitibus ulmus,
 Nulla premunt ramos pondere pomâ suo.
 Tristia deformes patiunt absinthia campi,

Terraque de fructu quàm sit amara docet.
 Nil igitur tota Ponti regione sinistri,
 Quod mea sedulitas mittere posset, erat.
 Clausa tamen misi Scythicâ tibi tela pharetrâ;
 Hoste, precor, fiant illa cruenta tuo.
 Hos habet hæc calamos, hos hæc habet ora libellos,
 Hæc viget in nostris, Maxime, Musa locis.
 Quæ, quamquam misisse pudet, quia parva videntur,
 Tu tamen hæc, quæso, consule missa boni.

ELEGIA IX.

Ad Brutum.

Quod sit in his eadem sententia, Brute, libellis,
 Carmina, nescio quem, carpere nostra refers:
 Nil nisi me terrâ fruatur ut propiore rogare,
 Et, quàm sim denso cinctus ab hoste, queri.
 O! quàm de multis vitium reprehenditur unum,
 Hoc peccat solum si mea Musa, bene est.
 Ipse ego librorum video delicta meorum:
 Cùm sua plus justo carmina quisque probet.
 Auctor opus laudat, si forsitan Agrius olim
 Thersiten facie dixerat esse bonâ.
 Judicium tamen hic nostrum non decipit error,
 Nec quicquid genui, protinus illud amo.
 Cur igitur, si me video delinquere, peccem,
 Et patiar scripto crimen inesse, rogas?
 Non eadem ratio est sentire, & demere morbos:
 Sensus inest cunctis, tollitur arte malum.
 Sæpè aliquod verbum cupiens mutare, relinquo;
 Judicium vires destituuntque meum.
 Sæpè piget (quid enim dubitem tibi vera fateri?)
 Corrigitur, & longi ferre laboris onus.
 Scribentem juvat ipse favor, minutique laborem,
 Cumque suo crescens pectore fervet opus.

Corrigere at res est tantò magis ardua, quantò
 Magnus Aristarcho major Homerus erat.
 Sic animum lento curarum frigore lædit,
 Ut cupidi cursor frena retentat equi.
 Atque ita Di mites minuant mihi Cæsaris iram,
 Ossaque pacatâ nostra tegantur humo;
 Ut mihi conanti nonnumquam intendere curas,
 Fortunæ species obstat acerba meæ.
 Vixque mihi videor, faciam quòd carmina, sanus;
 Inque feris curem corrigere illa Getis.
 Nil tamen est scriptis magis excusabile nostris,
 Quam sensus cunctis penè quòd unus inest.
 Læta ferè lætus cecini, cano tristia tristis:
 Conveniens operi tempus utrumque suo est.
 Quid nisi de vitio scribam regionis amatæ?
 Utque loco moriar commodiore, precor?
 Cùm toties eadem dicam, vix audior ulli,
 Verbaque profectu dissimulata carent.
 Et tamen hæc eadem cùm sint, non scribimus isdem,
 Unaque per plures vox mea tentat opem.
 An, ne bis sensum, lector repetiret eundem,
 Unus amicorum, Brute, rogandus erat?
 Non fuit hoc tanti, confesso ignoscite docti,
 Vilior est operis fama salutis mea.
 Denique materiem, quam quis sibi finxerit ipse,
 Arbitrio variat multa pœta suo.
 Musa mea est index nimium quoque vera malorum,
 Atque incorrupti pondera testis habet.
 Non liber ut fieret, sed uti sua cuique daretur
 Litera, propositum curaque nostra fuit.
 Postmodò collectas utcumque sine ordine junxi,
 Hoc opus electum ne mihi fortè putes.
 Da veniam scriptis, quorum non gloria nobis
 Causa, sed utilitas officiumque fuit.

P. OVIDII
 NASSONIS
 DE PONTO.
 LIBER IV.

ELEGIA I.

Ad Sextum Pompejum.

Accipe Pompei, deductum carmen ab illo,
 Debitor est vitæ qui tibi, Sexte, suæ.
 Qui seu non prohibes à me tua nomina poni,
 Accedet meritis hæc quoque summa tuis:
 Sive trahis vultus, equidem peccasse fatebor,
 Delicti tamen est causa probanda mei.
 Non potuit mea mens, esset quin grata teneri;
 Sit, precor, officio non gravis ira pio.
 O! quoties ego sum libris mihi visus in istis
 Impius, in nullo quod legerere loco.
 O! quoties, aliis vellem cum scribere, nomen
 Rettulit in ceras inscia dextra tuum.
 Ipse mihi placuit mendis in talibus error,
 Et vix invitâ est facta litura manu.
 Viderit ad summum, dixi, licet ipse queratur,
 Hanc pudet offensam non meruisse prius.
 Da mihi, si quid ea est, hebetantem pectora
 Lethen,
 Oblitus poterò non tamen esse tui.

Idque sinas oro, nec fastidita repellas
 Verba, nec officio crimen inesse putes.
 Et levis hæc meritis referatur gratia tantis:
 Si minùs, invito te quoque, gratus ero.
 Numquam pigra fuit nostris tua gratia rebus,
 Nec mihi munificas arca negavit opes.
 Nunc quoque nil subitis clementia territa fatis,
 Auxilium vitæ fertque refertque meæ.
 Unde, roges forsàn, fiducia tanta futuri
 Sit mihi? quod fecit, quisque tuetur opus.
 Ut Venus artificis labor est, & gloria Cof,
 Æquoreo madidas quæ premit imbre comas:
 Arcis ut Actææ vel eburna, vel ænea custos,
 Bellicâ Phidiacâ stat Dea facta manu;
 Vendicat ut Calamis laudem, quos fecit, equorum,
 Et similis veræ vacca Myronis opus;
 Sic ego sum rerum non ultima, Sexte, tuarum,
 Tutelæque feror manus opusque tuæ.

ELEGIA II.

Ad Severum.

Quod legis, ó Vates magnorum maxime Vatum,
 Venit ab intonsis usque, Severe, Getis.
 Cujus adhuc nomen nostros tacuisse libellos,
 Si modò permittis dicere vera, pudet.
 Orbâ tamen numeris cessavit epistola numquam,
 Ire per alternas officiosa vices.
 Carmina sola tibi memorem testantia curam
 Non data sunt: quid enim, quæ facis ipse, darem?
 Quis mel Aristæo, quis Baccho vina Fafæna,
 Triptolemo fruges, poma det Alcinoos?
 Fertile pectus habes, interque Heliconâ colentes,

Uberius nulli provenit ista seges,
 Mittere ad hunc carmen, frondes erat addere silvis,
 Hæc mihi cunctandi causa, Severe, fuit,
 Nec tamen ingenium nobis respondet, ut antè,
 Sed siccum sterili vomere litus aro.
 Scilicet ut limus venas excæcat in undis,
 Læsaque suppresso fonte resistit aqua;
 Pectora sic mea sunt limo vitata malorum,
 Et carmen venâ pauperiore fluit.
 Si quis in hac ipsum terrâ posuisset Homerum,
 Esset, crede mihi factus & ille Getes.
 Da veniam fasso, studiis quoque frena remisi,
 Ducitur & digitis litera rara meis.
 Impetus ille sacer, qui Vatum pectora nutrit,
 Qui prius in nobis esse solebat, abest.
 Vix venit ad partes, vix sumptæ Musa tabellæ
 Imponit pigras pene coacta manus,
 Parvæque, ne dicam scribendi nulla voluptas
 Est mihi, nec numeris necere verba juvat.
 Sive quòd hinc fructus adeò non cepimus ullos,
 Principium nostri res sit ut ista mali:
 Sive quòd in tenebris numerosos ponere gressus,
 Quodque legas nulli scribere carmen, idem est.
 Excitat auditor studium, laudataque virtus
 Crescit, & immensum gloria calcar habet.
 Hic mea cui recitem nisi flavis scripta Corallis,
 Quasque alias gentes barbarus Ister habet?
 Sed quid solus agam? quæque infelicia perdam
 Otia materiâ, surripiamque diem?
 Nam, neque me vinum, nec me tenet aleâ fallax,
 Per quæ clam tacitum tempus abire solet.
 Nec me, quod cuperem, si per fera bella liceret,
 Oblectat cultu terra novata suo.
 Quid nisi Pierides solatia frigida restant,

Non bene de nobis quæ meruere Deæ?
 At tu, cui bibitur felicibus Aonijs fons,
 Utiliter studium quod tibi cedit, ama:
 Sacraque Musarum merito cole, quodque legamus
 Huc aliquod curæ mitte recentis opus.

ELEGIA III.

Ad Amicum instabilem.

Conquerar, an taceam? ponam sine nomine crimen,
 An notum, qui sis, omnibus esse velim?
 Nomine non utar, ne commendere querelâ,
 Quæratunque tibi carmine fama meo
 Dum mea puppis erat validâ fundata carinâ,
 Qui mecum velles currere, primus eras.
 Nunc, quia contraxit vultum fortuna, recedis,
 Auxilio postquàm scis opus esse tuo.
 Dissimulas etiàm, nec me vis nosse videri,
 Quisque sit, audito nomine, Nasso rogas.
 Ille ego sum, quamquam non vis audire, vetustâ
 Penè puer puero junctus amicitia.
 Ille ego qui primus tua seria nosse solebam,
 Qui tibi jucundis primus adessee jocis.
 Ille ego convictor, densoque domesticus usu,
 Ille ego iudiciis unica Musa tuis;
 Ille ego sum, qui nunc an vivam, perfide, nescis,
 Cura tibi de quo quærere nulla fuit.
 Sive fui nunquam carus, simulasse fateris:
 Seu non fingebas, inveniere, levis.
 Aut age, dic aliquam, quæ te mutaverit, iram:
 Nam nisi justa, tua est, justa querela mea est.
 Quod te nunc crimen similem vetat esse priori?
 An crimen, cœpi quod miser esse, vocas?

Si mihi rebus opem nullam factisque ferebas,
 Venisset verbis cartha notata tribus.
 Vix equidem credo, sed & insultare jacenti
 Te mihi, nec verbis parcere, fama refert.
 Quid facis, ah demens? cur si fortuna recedat,
 Naufragio lacrimas eripis ipse tuo?
 Hæc Dea non stabili, quam sit levis, orbe fatetur,
 Quem summum dubio sub pede semper habet.
 Quolibet est folio, quavis incertior aurâ,
 Par illi levitas, improbe, sola tua est.
 Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
 Et subito casu, quæ valuere, ruunt.
 Divitis audita est cui non opulentia Croesi?
 Nempe tamen vitam captus ab hoste tulit.
 Ille Syracosia modò formidatus in urbe,
 Vix humili duram reppulit arte famem.
 Quid fuerat Magno majus? tamen ipse rogavit,
 Submissâ fugiens voce clientis opem.
 Cuique viro totus terrarum patuit orbis,
 Indignus effectus omnibus ipse magis.
 Ille Jugurthino clarus, Cimbrique triumpho,
 Quo victrix toties Consule Roma fuit,
 In cæno Marius jacuit cannâque palustri,
 Pertulit & tanto multa pudenda viro.
 Ludit in humanis divina potentia rebus,
 Et certam præsens vix habet hora fidem.
 Litus ad Euxinum, si quis mihi diceret, ibis,
 Et metues arcu ne feriare Getæ;
 I, bibe, dixissem, purgantes pectora succos,
 Quicquid & in totâ nascitur Anticyrâ.
 Sum tamen hæc passus, nec si mortalia possem,
 Et summi poteram tela cavere Dei.
 Tu quoque fac timeas, & quæ tibi læta videntur,
 Dum loqueris, fieri tristia posse putâ.

ELEGIA IV.

Ad Sex. Pompejum.

Nulla dies adeò est australibus humida nimbis,
 Non intermissis ut fluat imber aquis.
 Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo
 Mixta ferè duris utilis herba rubis.
 Nil adeo fortuna gravis miserabile fecit,
 Ut minuant nullâ gaudia parte malum.
 Ecce domo, patriâque carens, oculisque meorum,
 Naufragus in Getici litoris actus aquas;
 Quâ tamen inveni vultum diffundere causam
 Possim, fortunæ nec meminisse meæ.
 Nam mihi, cum fulvâ tristis spatiarer arenâ,
 Visa est à tergo penna dedisse sonum.
 Respicio: nec corpus erat, quod cernere possem,
 Verba tamen sunt hæc aure recepta meâ.
 En ego lætarum venio tibi nuncia rerum,
 Fama per immensas aëre lapsa vias.
 Consule Pompejo, quo non tibi carior alter,
 Candidus & felix proximus annus erit.
 Dixit, & ut læto Pontum rumore replevit,
 Ad gentes alias hinc Dea vertit iter.
 At mihi dilapsis inter nova gaudia curis,
 Excidit asperitas hujus iniqua loci.
 Ergo ubi, Jane biceps, longum reseraveris annum,
 Pulsus & à sacro mense December erit;
 Purpura Pompejum summi velabit honoris,
 Ne titulis quicquam debeat ille suis.
 Cernere jam video rumpi penè atria turbâ,
 Et populum lædi deficiente loco.
 Templaque Tarpeæ primam tibi sedis adiri,
 Et fieri faciles in tuâ vota Deos.

Cuius boves niveos certa præbere securi,
 Quos aluit campis herba Falisca suis.
 Cùmque Deos omnes, tum quos impensius æquos
 Esse tibi cupias, cum Jove Cæsar erit.
 Curia te excipiet, patresque ex more vocati
 Intendent aures ad tua verba suas.
 Hos ubi facundò tua vox hilaraverit ore,
 Utique solet, tulerit prospera verba dies;
 Egeris & meritas Superis cum Cæsaris grates,
 Qui causam, facias cur ita sæpe dabit;
 Inde domum repetes, toto comitante Senatu,
 Officium populù vix capiente domo.
 Me miserum turbà quòd non ego cernor in illà,
 Nec poterunt istis lumina nostra frui!
 Quamlibet absentem, quàm possum, mente videbo;
 Adspiciet vultus Consulis illa sui.
 Di faciant aliqui subeat tibi tempore nostrum
 Nomen, &, Heu, dicas, quid miser ille facit?
 Hæc tua protulerit si quis mihi verba, fatebor
 Protinus exsilium mitius esse meum.

ELEGIA V.

Ad eundem jam Consulem.

ITe, leves Elegi, doctas ad Consulis aures,
 Verbaque honorato ferte legenda viro.
 Longa via est, nec vos pedibus proceditis æquis,
 Tectaque brumali sub nive terra latet.
 Cùm gelidam Thracen, & opertum nubibus Hæmon,
 Et maris Ionii transieritis aquas;
 Luce minus decimã dominam venietis in urbem,
 Ut festinatum non faciatis iter.
 Protinus inde domus vobis Pompeja petatur,
 Non est Augusto junctior ulla foro.

Si quis, ut in populo, qui sitis, & unde, re-
 quirat,
 Nomina deceptã quælibet aure ferat.
 Ut sit enim tutum, sicut reor esse, fateri,
 Verba minus certè ficta timoris habent.
 Copia nec vobis ullo prohibente videndi
 Consulis, ut limen contigeritis, erit.
 Aut reget ille suos, dicendo jura, Quirites,
 Conspicuum signis cùm premet altus ebur.
 Aut populi reditus positam componet ad hætam,
 Et minui magnæ non sinet urbis opes.
 Aut ut erunt patres in Julia templa vocati,
 De tanto dignis Consule rebus aget.
 Aut feret Augusto solitam, natoque salutem,
 Deque parùm noto consulat officio.
 Tempus ad his vacuum Cæsar Germanicus omne
 Auferet; à magnis hunc colit ipse Deis.
 Cùm tamen à turba rerum requieverit harum,
 Ad vos mansuetas porriget ille manus.
 Quicque parens ego vester agam, fortasse requiret,
 Talia vos illi reddere verba volo.
 Vivit adhuc, vitamque tibi debere fatetur,
 Quod prius à mihi Cæsare munus habet.
 Te sibi, cùm fugeret, memori solet ore referre,
 Barbariæ tutas exhibuisse vias.
 Sanguinè Bistonium quòd non refecerit ensem,
 Effectum curã pectoris esse tui.
 Addita præterea vitæ quoque multa tuendæ
 Munera, ne proprias adrenuaret opes,
 Pro quibus, ut meritis referatur gratia, jurat,
 Se fore mancipii tempus in omne tui.
 Nam prius umbrosa carituros arbore montes,
 Et freta velivolos non habitura rates:
 Fluminaque in fontes cursu reditura supino,

Gratia quam meriti possit abire tui,
Hæc ubi dixeritis, seruet sua dona rogatæ,
Sic fuerit vestræ causa peracta viæ.

ELEGIA VI.

Ad Bratum.

Quam legis, ex illis tibi venit epistola, Brute,
Nassonem nolles in quibus esse locis.
Sed quod tu nolles, voluit miserabile fatum:
Heu mihi! plus illud, quam tua vota, valet.
In Scythiâ nobis quinquennis Olympias acta est,
Jam tempus lustrî transit in alterius.
Perstat enim fortuna tenax, votisque malignum
Opponit nostris insidiosa pedem.
Certus eras pro me, Fabiæ laus maxima gentis,
Numen ad Augustum supplice voce loqui:
Occidis ante preces, causamque ego, Maxime
mortis
(Nec fueram tanti) me reor esse tuæ.
Jam timeo nostram cuiquam mandare salutem,
Ipsam morte tua concidit auxilium.
Cœperat Augustus deceptæ ignoscere culpæ,
Spem nostram, terras deseruitque simul.
Quale tamen potui de cœlitate, Brute, recenti,
Vestra procul positus carmen in ora dedi.
Quæ prosit pietas utinam mihi, sitque malorum
Jam modus, & sacræ mitior ira domûs.
Te quoque idem, liquidò possum jurare precari,
O! mihi non dubiâ cognite, Brute, notâ.
Nam cum præstiteris verum mihi semper amorem,
Hic tamèn adverso tempore crevit amor.
Quique tuas pariter lacrimas, nostrasque videret,
Passuros penam crederet esse duos.

Lenem te miseris genuit natura, nec ulli
Mirius ingenium, quam tibi, Brute, dedit.
Ut qui, quid valeas, ignoret, Marte forensi,
Posse tuo peragi vix putet ore reos.
Scilicet ejusdem est, quamvis pugnare videtur,
Supplicibus facilem, sontibus esse trucem.
Cum tibi suscepta est legis vindicta severa,
Verba velut tinctum singula virus habent.
Hostibus eveniat, quam sis violentus in armis
Sentire, & linguæ tela subire tuæ.
Quæ tibi tam tenui cura limantur, ut omnes
Istius ingenium corporis esse negent.
At si quem lædi fortunâ cernis iniquâ,
Molior est animo femina nulla tuo.
Hoc ego præcipuè sensi, cum magna meorum
Notitiam pars est inficiata mei.
Immemor illorum, vestri non immemor umquam,
Qui mala sollicitè nostra levatis, ero.
Et prius hic nobis nimum conterminus Ister,
In caput Euxino de mare vertet iter;
Utque Thyestæ redeant si tempora mensæ,
Solis ad Eoas currus agetur aquas;
Quam quisquam vestrûm, qui me doluistis
ademptum,
Arguat ingratum non meminisse sui.

ELEGIA VII.

Ad Vestalem.

Missus es Euxinas quoniam, Vestalis, ad oras,
 Ut positis reddas juras sub axe locis;
 Adspicis en, Præses, quali jaceamus in arvo,
 Nec me, testis eris, falsa solere queri.
 Accedet voci per te non irrita nostræ,
 Arpinis juvenis Regibus orte, fides.
 Ipse vides certè glacie concrescere Pontum,
 Ipse vides rigido stantia vina gelu.
 Ipse vides onerata ferox ut ducat lazyx
 Per medias Istri plaustra bubuleus aquas.
 Adspicis & mitti sub adunco toxica ferro,
 Ac telum causas mortis habere duas.
 Atque utinam pars hæc tantum spectata fuisset,
 Non etiam proprio cognita Marte tibi.
 Tenditis ad primum per densa periculis pilum,
 Contigit ex merito qui tibi nuper honos.
 Sit licet hic titulus plenis tibi fructibus ingens,
 Ipsa tamen virtus ordine major erat.
 Non neget hoc Ister, cujus tua dextera quondam
 Puniceam Getico sanguine fecit aquam.
 Non neget Ægyptos, quæ te subeunte recepta,
 Sensit in ingenio nil opis esse loci.
 Nam, dubium positu melius defensa manuve,
 Urbs erat in summo nubibus æqua jugo.
 Sithonio Regi ferus interceperat illam
 Hostis, & ereptas victor habebat opes.
 Donec flumineâ devecta Vitellius undâ
 Intulit, exposito milite, signa Getis.
 At tibi progenies alti fortissima Dauni,
 Venit in adversos impetus ire viros.

Nec mora; conspicuus longè fulgentibus armis,
 Fortia ne possint facta latere, caves.
 Ingentique gradu contra ferrumque, locumque,
 Saxaque brumali grandine plura subis.
 Nec te missa super jaculorum turbâ moratur:
 Nec quæ vipereo tela cruore madent.
 Spicula cum pictis hærent in casside pennis,
 Parsque ferè scuti vulnere nulla vacat.
 Nec corpus cunctos feliciter effugit ictus,
 Sed minor est acri laudis amore dolor.
 Talis apud Trojam Danais pro navibus Ajax
 Dicitur Hectoreas sustinuisse faces.
 Ut propius ventum est, commissaque dextera dextrâ,
 Resque fero potuit cominus ense geri;
 Dicere difficile est, quid Mars tuus egerit illic,
 Quotque neci dederis, quosque, quibusque modis,
 Ense tuo factos calcabas victor acervos,
 Impositoque Getes sub pede multus erat.
 Pugnat ad exemplum primi minor ordine Pili,
 Multaque fert miles vulnera, multa facit;
 Sed tantum virtus alios tua præterit omnes,
 Ante citos quantum Pegasus ibat equos.
 Vincitur Ægyptos, testataque tempus in omne
 Sunt tua, Vestalis, carmine facta meo.

ELEGIA VIII.

Ad Suillum.

L Itera sera quidem, studiis excolte Suilli,
 Huc tua pervenit, sed mihi grata tamen:
 Quâ, pia si posset Superos lenire rogando
 Gratia, laturum te mihi dicis opem.
 Ut jam nil præstes, animi sum factus amici
 Debitor, & meritum, velle juvare, voco.
 Impetus iste tuus longum modò duret in ævum,
 Neve malis pietas sit tua lassa meis.
 Jus aliquod faciunt affinia vincula nobis,
 Quæ semper maneant illabefacta, precor.
 Nam tibi quæ conjux, eadem mihi filia penè est:
 Et quæ te generum, me vocat illa virum.
 Hei mihi, si lectis vultum tu versibus istis
 Ducis, & affinem te pudet esse meum!
 At nihil hic dignum poteris reperire pudore,
 Præter fortunam, quæ mihi cæca fuit.
 Seu genus excutias, Equites ab origine primâ
 Usque per innumeros inveniemur avos.
 ÷ive velis mores qui sint, inquirere, nostri;
 Errorem misero detrahe, labe carent.
 Tu modò si quid agi sperabis posse precando,
 Quos colis, exora supplice voce Deos.
 Di tibi sunt Cæsar juvenis: tua numina place,
 Hac certè nulla est notior ara tibi.
 Non sint illa sui vanas antistitis umquam
 Esse preces; nostris hic pete rebus opem.
 Quamlibet exiguâ si nos ea juverit aurâ;
 Obruta de mediis cymba resurget aquis.
 Tunc ego tura feram rapidis solemnia flammis,
 Et quantum valeant Numina, testis er o.

Nec tibi de Pario statuam, Germanice, templum
 Marmore, carpsit opes illa ruina meas.
 Templâ domus facient vobis, urbesque beatæ;
 Nasso suis opibus, carmine, gratus erit.
 Parva quidem fateor pro magnis munera reddi,
 Cùm pro concessâ verba salute damus:
 Sed qui, quàm potuit, dat maxima, gratus abundè
 est,
 Et finem pietas contigit illa suum.
 Nec quæ de parvâ pauper Dis libat acerrâ,
 Tura minus, grandî quàm data lance, valent.
 Agnaque tam lactens, quàm gramine pasta Falisco,
 Victima Tarpejos inficit icta focos.
 Nec tamen officio vatum per carmina factò,
 Principibus res est aptior ulla viris.
 Carmina vestrarum peragunt præconia laudum,
 Neve sit actorum fama caduca, cavent.
 Carmine fit vivax virtus, expersque sepulcri,
 Notitiam seræ posteritatis habet.
 Tabida consumit ferrum lapidemque vetustas,
 Nullaque res majus tempore robur habet.
 Scripta ferunt annos: scriptis Agamemnona nosti,
 Et quisquis contra, vel simul arma tulit.
 Quis Thebas, septemque duces sine carmine nosset?
 Et quicquid post hæc, quicquid & ante fuit?
 Di quoque carminibus (si fas est dicere) fiunt,
 Tantaque majestas ore canentis eget.
 Sic Chaos ex illa naturæ mole prioris,
 Digestum partes scimus habere suas.
 Sic adfectantes cœlestia regna Gigantes,
 Ad Styga nimbifero vindicis igne datos.
 Sic victor laudem superatis Liber ab Indis:
 Alcides captâ traxit ab Oechaliâ.
 Et modò, Cæsar, avum, quem virtus addidit astris,

Sacrarunt aliquâ carmina parte tuum.
 Si quid adhuc igitur vivi, Germanice, nostro
 Restat in ingenio, serviet omne tibi.
 Non potes officium vatis contemnere vates,
 Judicio pretium res habet ista tuo.
 Quodd nisi te nomen tantum ad majora vocasset,
 Gloria piëridum summa futurus eras.
 Sed dare materiam nobis, quam carmina, mavis,
 Nec tamen ex toto deserere illa potes.
 Nam modò bella geris, numeris modò verba coërces,
 Quodque aliis opus est, hoc tibi lusus erit.
 Utque nec ad citharam, nec ad arcum segnis Apollo est,
 Sed venit ad sacras nervus uterque manus;
 Sic tibi nec docti desunt, nec Principis artes,
 Mixta sed est animo cum Jovè Musa tuo.
 Quæ quoniam nec nos undâ submovit ab illâ,
 Ungula Gorgonei quam cava fecit equi;
 Prosit, opemque ferat communia sacra tueri,
 Atque isdem studiis imposuisse manum:
 Litora pellitis nimium subjecta Corallis,
 Ut tandem sævos effugiamque Getas:
 Clausaque si misero patria est, ut ponar in illo,
 Qui minus Ausoniâ distet ab urbe, loco.
 Unde tuas possim laudes celebrare recentes,
 Magnaque quam minimâ facta referre morâ.
 Tangat ut hoc votum cælestia, care Suilli,
 Numina, pro socero penè precare tuo.

ELEGIA IX.

Ad Græcinum.

UNDe licet, non unde juvat, Græcine, salutem,
 Mittit ab Euxinis hanc tibi Nasso vadis.
 Missaque Dî faciant auroram occurrat ad illam,
 Bis senos fascas quæ tibi prima dabit.
 Et quoniam sine me tanges Capitolia Consul,
 Et fiam turbæ pars ego nulla tuæ;
 In Domini subeat partes, & præstet amici
 Officium jusso litera nostra die.
 Atque ego si fatis genitus melioribus essem,
 Et mea sincero curreret axe rota;
 Quo nunc nostra manus per scriptum fugitur, esset
 Lingua salutandi munere functa tui.
 Gratatusque darem cum dulcibus oscula verbis,
 Nec minùs ille meus, quam tuus esset honor.
 Illâ, confiteor, sic essem luce superbus,
 Ut caperet fastus vix domus ulla meos.
 Dumque latus sancti cinget tibi turba Senatus,
 Consulis ante pedes ire juberer eques.
 Et quamquam cuperem semper tibi proximus esse,
 Gauderem lateri non habuisse locum.
 Nec querulus, turbâ quamvis eliderer, essem,
 Sed foret à populo tum mihi dulce premi.
 Prospicerem gaudens, quantus foret agminis ordo,
 Densaque quam longum turba teneret iter.
 Quoque magis nôris, quam me vulgaria tangant,
 Spectarem, qualis purpura te tegeter.
 Signa quoque in sellâ nossem formata curuli,
 Et totum Numidæ sculptile dentis opus.
 At cùm Tarpejas esses deductus in arcus,
 Dum caderet jussu victima sacra tuo:

Me quoque secretò grates sibi magnus agentem
 Audisset, mediâ qui sedet æde, Deus.
 Turaque mente magis plenâ quàm lance, dedissem,
 Ter quater imperiî latus honore tui.
 Hic ego præsentem inter numerarer amicos,
 Mitia jus Urbis si modò fata darent.
 Quæque mihi solâ capitur nunc mente voluptas,
 Tunc oculis etiam percipienda foret.
 Non ita cœlitibus visum est, & forsitan æquis;
 Nam quid me pœnæ causa negata juvet?
 Mente tamen, quæ sola loco non exsulat, utar:
 Prætextam, fasces adscipiamque tuos.
 Hæc modò te populo reddentem jura videbit,
 Et se secretis finget adesse tuis.
 Nunc longi reditus hæstæ supponere Iustri
 Credet, & exactâ cuncta locare fide.
 Nunc facere in medio faciendum verba Senatu,
 Publica quærentem quid petat utilitas.
 Nunc pro Cæsaribus Superis decernere grates,
 Albave opimorum colla ferite boum.
 Atque utinam, cùm jam fueris potiora precatus,
 Ut mihi placetur principis ira, roges.
 Surgat ad hanc vocem plenâ pius ignis ab arâ,
 Detque bonum voto lucidum omen apex.
 Interea quâ parte licet, ne cuncta queramur,
 Hic quoque te festum Consule tempus agam.
 Altera lætitiæ est, nec cedens causa priori:
 Successor tanti frater honoris erit.
 Nam tibi finitum summo, Græcine, Decembri,
 Imperium Jani suscipit ille die.
 Quæque est in vobis pietas, alterna feretis
 Gaudia: tu fratris fascibus, ille tuis.
 Sic tu bis fueris Consul, bis Consul & ille,
 Inque domo binus conspicietur honor.

Qui quàmquam est ingens & nullum Mættia summo
 Altius imperium Consule Roma videt:
 Multiplicat tamen hunc grâvitas auctoris honorem,
 Et majestatem res data dantis habet.
 Judiis igitur liceat Flaccoque, tibi que
 Talibus Augusti tempus in omne frui.
 Ut tamen à rerum curâ propiore vacabit,
 Vota, precor, votis addite vestra meis.
 Et si quem dabit aura sinum, jactate rudentes,
 Exeat à Seygiis ut meâ navis aquis.
 Præfuit his, Græcine, locis modò Flaccus, & illo
 Ripa feròx Istri sub duce tuta fuit.
 Hic tenuit Mysas gentes in pace fidei,
 Hic arcu fisos terruit ense Getas.
 Hic raptam Trosmin celeri virtute recepit,
 Infecitque fero sanguine Danubium.
 Quære loci facièm, Seythici que incommoda cœli,
 Et quàm vicino terræ hoste, roga.
 Sintne litæ tentes serpentis felle sagittæ,
 Fiat an humanum victima dira caput.
 Mentiar, an cœat duratus frigore Pontus,
 Et teneat glacies jugera multa freti.
 Hæc ubi narrarit, quæ sit mea fama, require;
 Quodque modo peragam tempora dura roga.
 Non sumus hic odio, hæc scilicet esse meremur,
 Nec cum fortunâ mens quoque versa mea est.
 Illa quies animi est, quam tu laudare solebas,
 Ille vêtus solito perstat in ore pudor.
 Sic ego sum longè, sic hic, ubi barbarus hostis,
 Ut fera plus valeant legibus arma, facit;
 Rem queat ut nullam tot jam, Græcine, per annos
 Femina de nobis, virve, puerve queri.
 Hoc facte ut misero faveant, adsintque Tomitæ,
 Hæc quoniam tellus restitanda mihi est.

Illi me, quia velle vident, discedere malunt:
 Respectu cupiunt hic tamen esse sui.
 Nec mihi credideris; exstant decreta, quibus nos
 Laudat & immanes publica cera facit.
 Conveniens miseris hæc quamquam gloria non est,
 Proxima dant nobis oppida munus idem.
 Nec pietas ignota mea est, videt hospita terra
 In nostra sacrum Cæsaris esse domo.
 Stant pariter natusque pius, conjuxque Sacerdos,
 Numina jam factio non leviora Deo.
 Neu desit pars ulla domûs, stat uterque nepotum,
 Hic avix lateri proximus, ille patris.
 His ego do toties cum ture precantia verba:
 Eoo quoties surgit ab orbe dies.
 Tota, licet quæras, hoc me non fingere dicet,
 Officii testis Pontica terra mei.
 Pontica me tellus quantis hæc possumus orâ,
 Natalem ludis scit celebrare Dei.
 Nec minus hospitibus pietas est cognita talis,
 Misit in has si quos longa Propontis aquas.
 Is quoque, quo lævus fuerat sub præside Pontus,
 Audierit frater forsitan ista tuus.
 Fortuna est impar animo, talique libenter
 Exiguas carpo munere pauper opes.
 Nec vestris damus hæc oculis procul Urbe remoti,
 Contenti tacitâ sed pietate sumus.
 Et tamen hæc tangent aliquando Cæsaris aures:
 Nil illum, toto quod fit in orbe, later:
 Tu certè scis hæc, Superis adscite, videsque,
 Cæsar, & est oculis subdita terra tuis.
 Tu nostras audis inter convexa locatus
 Sidera, sollicito quas damus ore preces.
 Pervenient istuc & carmina forsitan illa,
 Quæ de te misi cœlitate facta novo.

Auguror his igitur flecti tua numina, nec tu
 Inmeritò nomen mite parentis habes.

ELEGIA X.

Ad Albinovanum.

Hic mihi Cimmerio bis tertia ducitur ætas
 Litore, pellitos inter agenda Getas.
 Et quos tu silices, & quod, carissimè, ferrum,
 Duritiæ confers, Albinovane, meæ?
 Gutta cavat lapidem, consumitur annulus usu,
 Et territur pressâ vomer aduncus humo.
 Tempus edax igitur, præter nos, omnia perdit,
 Cassat duritia mors quoque victa meâ.
 Exemplum est animi nimium patientis Ulysses,
 Jactatus dubio per duo lustra mari.
 Tempora solliciti, sed non tamen omnia fâti
 Pertulit, & placidæ sæpe fuerè moræ.
 An grave sex annis pulchram fôvisse Callypso?
 Æquoræque fuit concubuisse Deæ?
 Excipit Hippotades, qui dat pro mînere ventos,
 Curvet ut impulsos utilis aura sinus.
 Nec benè cantantes labor est audisse puellas,
 Nec degustanti Lotos amara fuit.
 Hos ego, qui patriæ faciant obliviam, succos
 Parte meæ vitæ, si modò dentur, emam.
 Nec tu contuleris urbem Læstrigonis unquam
 Gentibus, obliquâ quas obit Ister aqua.
 Nec vincet Cyclops sævum feritate Phycem,
 Qui quôta terroris pars solet esse mei?
 Scylla feris trunco quod latrat ab ingulne monstris,
 Heniochæ nautis plus nocuere rates.
 Nec potes infestis conferre Charybdin Achæis,
 Ter licet epotet, ter vomat illa fretum.
 Qui quamquam dextrâ regione licentius errant,

Securum latus hoc non tamen esse sinunt.
 Hic ager infrondis, hic spicula tecta venenis,
 Hic freta vel pediti pervia reddidit hiems.
 Ut quâ remus iter pulsus modò fecerat undis,
 Siccus contemptâ nave viator eat.
 Qui veniunt istinc, vix vos ea credere dicunt;
 Quàm miser est, qui fert asperiora fide!
 Crede tamen; nec te causas nescire sinemus,
 Horrida Sarmaticum cur mare duret hiems.
 Proxima sunt nobis plaustrî præsentia fornam,
 Et quæ præcipuum sidera frigus habent.
 Hinc oritur Boreas, oræque domesticus huic est,
 Et sūmit vires à propiore loco.
 At Notus adverso tepidus qui spirat ab axe,
 Est procul, & rarus, languidorque venit.
 Adde quòd hic clauso miscentur flumina Ponto,
 Vimque fretum multo perdit ab amne suam.
 Huc Lycus, huc Sagaris, Peniusque, Hypanisque,
 Cratesque
 Influit, & crebro vortice tortus Halys:
 Partheniusque rapax, & volvens saxa Cynapes
 Labitur, & nullo tardior amne Tyras.
 Et tu femineæ Thermodon cognite turmæ,
 Et quondam Graiis Phasi petite viris.
 Cumque Borystenio liquidissimus amne Dy raspes,
 Et tacite peragens lene Melanthus iter.
 Quique duas terras Asiam, Cadmique sororem
 Separat, & cursus inter utramque facit.
 Innumerique alii, quos inter maximus omnes
 Cedere Danubius se tibi, Nile, negat.
 Copia tot laticum, quas auget, adulterat undas,
 Nec patitur vires æquor habere suas.
 Quin etiam stagno similis, pigræque paludi
 Czruleus vix est, diluiturque color.

Innatat unda freto dulcis, leviorque marina est,
 Quæ proprium mixto de sale pondus habet.
 Si roget hæc aliquis, cur sint narrata Pedoni:
 Quidve loqui certis juverit ista modis;
 Detinui, dicam, tempus, curasque sefelli,
 Hunc fructum præsens adtulit hora mihi.
 Abfuimus solito, dum scribimus ista, dolori;
 In medils nec nos sensimus esse Getis.
 At tu, non dubito, cum Thesea carmine laudes,
 Materix titulos quin tueare tuæ:
 Quemque refers, imitere virum; vetat ille profecto
 Tranquilli comitem temporis esse fidem.
 Qui quamquam est factis ingens & conditur à te
 Vir tanto, quantus debuit, ore cani;
 Est tamen ex illo nobis imitabile quiddam,
 Inque fide Theseus quilibet esse potest.
 Non tibi sunt hostes ferro, clavâque domandi,
 Per quos vix illi pervius Isthmos erat:
 Sed præstandus amor, res non operosa volenti:
 Quis labor est puram non temerasse fidem?
 Hæc tibi, qui perstas indeclinatus amico,
 Non est quòd linguâ dicta querente putes.

ELEGIA XI.

Ad Gallionem.

Gallio, crimen erit vix excusabile nobis,
 Carmine te nomen non habuisse meo.
 Tu quoque enim, memini, cœlesti cuspide factâ,
 Fovisti lacrimis vulnera nostra tuis.
 Atque utinam rapti jactura læsus amici,
 Sensisses ultra, quod quererere, nihil.
 Non ita Dis placuit, qui te spoliare pudicâ
 Conjuge, crudeles, non habuere nefas.
 Nuntia nam luctûs mihi nuper epistola venit,

Lectaque cum lacrimis sunt tua damna meis.
 Sed neque solari prudentem stultior ausim,
 Verbaque doctorum nota referre tibi.
 Finitumque tuum si non ratione dolorem,
 Ipsâ jam pridem suspicor esse morâ.
 Dum tua pervenit, dum litera nostra recurrens
 Tot maria & terras permeat, annus abit.
 Temporis officium est solatia dicere certi,
 Dum dolor in cursu est dum petit æger opem.
 At cum longa dies sedavit vulnera mentis,
 Intempestivè qui fovet, illa novat.
 Adde quod (atque utinam verum tibi venerit omen)
 Conjugia felix jam potes esse novo.

ELEGIA XII.

Ad Taticanam.

Quo minus in nostris ponaris, amice, libellis,
 Nominis efficitur conditione tui.
 Ast ego non alium priùs hoc dignarer honore:
 Est aliquis nostrum si modo carmen honor.
 Lex pedis officio fortunaque nominis obstat,
 Quâque meos adeas, est via nulla, modos.
 Nam pudet in geminos ita nomen scindere versus,
 Desinat ut prior hoc, incipiatque minor.
 Et pudeat, si te quâ syllaba parte moratur,
 Arcius appellem, Tuticanumque vocem.
 Nec potes in versum Tuticani more venire,
 Fiat ut è longâ syllaba prima brevis.
 Aut ut ducatur, quæ nunc correptius exit:
 Et sit porrectâ longa secunda morâ.
 His ego si vitiis ausim corrumpere nomen,
 Ridear, & merito pectus habere neger.
 Hæc mihi causa fuit dilati muneris hujus,
 Quod meus adjecto fœnore reddet ager.

Teque canam quacumque notâ, tibi carmina mittam,
 Penè mihi puero cognite penè puer.
 Perque tot annorum seriem quot habemus uterque,
 Non mihi, quàm fratri frater, amate minus.
 Tu bonus horiator, tu duxque, comesque fuisti;
 Cùm regerem tenerâ frena novella manu.
 Sæpe ego correxi sub te censore libellos;
 Sæpe tibi admonitu facta litura meo est.
 Dignam Mæoniis Phæacida condere chartis,
 Cùm te Piërides perdocuere Deæ.
 Hic tenor, hæc viridî concordia cepta juventâ
 Venit ad albentes illabefacta comas.
 Quæ nisi te moveant, duro tibi pectora ferro
 Esse, vel invicto clausa adamante putem.
 Sed priùs huic desint & bellum & frigora terræ,
 Invisus nobis quæ duo Pontus habet;
 Et tepidus Boræas, & sit perfrigidus Auster,
 Et possit fatum mollius esse meum;
 Quàm tua sint lapsa præcordia dura sodali,
 Hic cumulus nostris abest, abestque malis.
 Tu modò per Superos, quorum certissimus ille est,
 Quo tuus adsidue principe crevit honor:
 Effice, constanti profugum pietatè tuendo,
 Ne sperata meam deserat aura ratem.
 Quid mandem, quæris: peream, nisi dicere vix est,
 Si modò qui periit, ille perire potest.
 Nec quid agam invenio, nec quid nolimve velimve,
 Nec satis utilitas est mea nota mihi.
 Crede mihi, miseros prudentia prima relinquit,
 Et sensus cum re, consiliumque fugit.
 Ipse, precor, quæras, quâ sim tibi parte juvandus,
 Quòque viam facias ad mea vota vado.

ELEGIA XIII.

Ad Carum.

O Mihi non dubios inter memorande sodales,
 Quique quod es, verè, Care, vocaris; ave,
 Unde saluteris, color hic tibi protinus index,
 Et structura mei carminis esse potest.
 Non quia mirifica est, sed quod nec publica certè:
 Qualis enim cumque est, non latet esse meam.
 Ipse quoque ut chartæ titulum de fronte revellas,
 Quod sit opus, videor dicere posse, tuum.
 Quamlibet in multis positus noscère libellis,
 Perque observatas inveniere notas.
 Prodent auctorem vires, quas Hercule dignas
 Novimus, atque illi, quem canis ipse, pares.
 Et mea Musa potest proprio deprenta colore,
 Insignis vitis forsitan esse suis.
 Tam mala Thersiten prohibeat forma latere,
 Quàm pulchrâ Nireus conspiciendus erat.
 Nec te mirari, si sunt vitiosa, decebit
 Carmina, quæ faciam pæne poëta Getes.
 Ah pudet! & Getico scripsi sermone libellum,
 Structaque sunt nostris barbara verba modis.
 Et placui, gratæ mihi, cœpique poëtæ
 Inter inhumanos nomen habere Getas.
 Materiam quæris? laudes de Cæsare dixi,
 Adjuta est novitas numine nostra Dei.
 Nam patris Augusti docui mortale fuisse
 Corpus, in ætherias numen abisse domos.
 Esse patrem virtute patri, qui frena coactus
 Sæpe recusati cepit imperii.
 Esse pudicærum te Vestam, Livia, matrum,
 Ambiguum nato dignior annè viro.
 Esse duos juvenes firma adjumenta parentis,

Qui dederint animi pignora certa sui.
 Hæc ubi non patriâ perlegi scripta Camenâ,
 Venit & ad digitos ultima charta meos;
 Et caput & plena omnes movere pharetras,
 Et longum Getico murmur in ore fuit:
 Atque aliquis, Scribas hæc cùm de Cæsare, dixit,
 Cæsaris imperio restituendus eras.
 Ille quidem dixit, sed me jam, Care, nivali
 Sexta relegatum bruma sub axe videt.
 Carmina nil prosunt: nocuerunt carmina quondam,
 Primaque tam miseræ causa fuere fugæ.
 At tu per studii communia fœdera sacri,
 Per non vile tibi nomen amicitia;
 Sic capto Latiis Germanicus hoste catenis,
 Materiam vestris præbeat ingenii;
 Sic valeant pueri, votum commune Deorum,
 Quos laus formandos est tibi magna datos;
 Quanta potes præbe nostræ momenta salutis,
 Quæ nisi mutato nulla futura loco est.

ELEGIA XIV.

Ad Tuticanam.

Hæc tibi mittuntur, quem sum modò carmine
 questus
 Non aptum numeris nomen habere meis.
 In quibus, excepto quod adhuc utcùmque valemus,
 Nil me præterea, quod juvet, invenies.
 Ipsa quoque est invisâ salus, suntque ultima vota
 Quolibet ex istis scilicet ire locis.
 Nulla mihi cura est, terrâ quàm miter ut istâ,
 Hæc quia, quam video, gratior omnis erit.
 In medias Syrtis, mediam mea vela Carybdim
 Mittite præsentem dum careamus humo.
 Styx quoque, si quid ea est bene commutabitur Istro,

Si quid & inferius, quam Styga mundus habet.
 Gramina cultus ager, frigus minus odit hirundo,
 Proxima Marticolis quam loca Nasso Getis.
 Talia succensent propter mihi verba Tomitæ,
 Iraque carminibus publica mota meis.
 Ergo ego cessabo numquam per carmina lædi?
 Plectar & incauto semper ab ingenio?
 Ergo ego, ne scribam, digitos incidere cunctor?
 Telaque adhuc demens, quæ nocuere sequor?
 Ad veteres scopulos iterum divertor, & illas,
 In quibus offendit naufraga puppis, aquas.
 Sed nihil admisi, nulla est mea culpa, Tomitæ,
 Quos ego, cum loca sim vestra perosus, amo.
 Quilibet excutiat nostri monumenta laboris,
 Littera de vobis est mea quæstæ nihil.
 Frigus & incursus omni de parte timendos,
 Et, quod pulsetur murus ab hoste queror.
 In loca, non homines, verissima crimina dixi:
 Culpatis vestrum vos quoque sæpè solum.
 Esset perpetuò sua quam vitabilis Ascrâ,
 Ausa est agricolæ Musa docere senis.
 Et fuerat terrâ genitus, qui scripsit, in illâ,
 Intumuit vati non tamen Ascra suo.
 Quis patriam sollerte magis dilexit Ulysse?
 Hoc tamen asperitas indice nota loci est.
 Non loca, sed mores scriptis vexavit amaris
 Scepsum Ausonius, actaque Roma rea est.
 Falsa tamen passa est æquâ convicia mente,
 Obsuit auctori nec fera lingua suo.
 At malus interpretes populi mei concitat iram,
 Inque novum crimen carmina nostrâ vocat.
 Tam felix utinam, quam pectore candidus essem?
 Extat adhuc nemo saucius ore meo.
 Adde, quod Illyricâ si jam pice nigrior essem,

Non mordenda mihi turba fidelis erat.
 Molliter à vobis mea sors excepta, Tomitæ,
 Tam mites Grajos indicat esse viros.
 Gens mea Peligni, regioque domestica Sulmo,
 Non potuit nostris lenior esse malis.
 Quem vix incolumi cuiquam salvoque daretis,
 Is datus à vobis est mihi nuper honor.
 Solus adhuc ego sum vestris immunis in oris,
 Exceptis, siqui munera legis habent.
 Tempora sacratâ mea sunt velata coronâ,
 Publicus invito quam favor imposuit.
 Quàm grata est igitur Latonæ Delia tellus,
 Erranti tutum quæ dedit una locum;
 Tam mihi cara Tomus, patriâ quæ sede fugatis,
 Tempus ad hoc nobis hospita fida manet.
 Di modo fecissent placidæ spem posset habere
 Pacis, & à gelido longius axe foret.

ELEGIA XV.

Ad Sex. Pompejum.

SI quis adhuc usquam nostri non immemor exstat,
 Quidve relegatus Nasso requirat agam:
 Cæsaribus vitam, Sexto debere salutem
 Me sciat, à Superis hic mihi primus erit.
 Tempora nam miseræ complectar ut omnia vitæ
 A meritis ejus pars mihi nulla vacat.
 Quæ numero tot sunt, quot in horto fertilis arvi
 Punica sub lento cortice grana rubent.
 Africa quot segetes, quot Temolia terra racemos,
 Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla favos.
 Confitetur, testere licet; signate, Quirites:
 Nil opus est legum viribus, ipse loquor.
 Inter opes & me, rem parvam, pone paternas;
 Pars ego sum censûs quantulumcumque tui.

Quam tua Trinacria est, regnataque terra Philippo,
 Quam domus Augusto continuata foro;
 Quam tua rus oculis Domini Campania gratum,
 Quæque relicta tibi, Sexte, vel empta tenes;
 Tam tuus en ego sum, cuius te munere tristi,
 Non potes in Ponto dicere habere nihil.
 Atque utinam possis, ut detur amicus arvum;
 Remque tuam ponas in meliore loco.
 Quod quoniam in Dis est, tenta lenire precando
 Numina, perpetuâ quæ pietate colis.
 Erroris nam tu, vix est discernere, nostri
 Sis argumentum majus, an auxilium.
 Nec dubitans oro, sed flumine sæpè secundo,
 Augetur remis cursus euntis aquæ.
 Et pudet, & metuo semperque eademque precari,
 Ne subeant animo tædia justa tuo.
 Verum quid faciam? res immoderata cupido est:
 Da veniam vitio, mitis amice meo.
 Scribere sæpè aliud cupiens, delabor eodem,
 Ipsa locum per se litera nostra rogat.
 Seu tamen effectus habitura est gratia, seu me
 Dura jubet gelido Parca sub axe mori:
 Semper inoblitâ repetam tua munera mente,
 Et mea tellus audiet esse tuum.
 Audiet & cælo posita est quæcumque sub isto,
 Transit nostra feros si modò Musa Getas.
 Teque meæ causam servatoremque salutis,
 Meque tum librâ norit, & ære minûs.

ELEGIA XVI.

Ad Invidu m.

Invide, quid laceras Nassonis carmina rapti?
 Non solet ingenii summa nocere dies.
 Pamaque post cineres major venit, & mihi nomen

Tunc quoque, cùm vivis adnumeraret, erat.
 Cùm foret & Marsus, magnique Rabirius otis,
 Iliacus Macer, sidereusque Pedo.
 Et qui Junonem læsisset in Hercule, Carus,
 Junonis si jam non gener ille foret.
 Quique dedit Latio carmen regale Severus,
 Et cum subtili Priscus uterque Numâ.
 Quique vel imparibus numeris, Montane, vel æquis
 Sufficis, & gemitu carmine nomen habes.
 Et qui Penelopæ rescribere jussit Ulyssen,
 Errantem sævo per duo lustra mari.
 Quique suam Trœcena, imperfectumque dierum
 Deseruit celeri morte Sabinus opus.
 Ingeniique sui dictus cognomine Largus,
 Gallicæ qui Phrygium ducit in arva senem.
 Quique canit domito Camerinus ab Hectore Trojam,
 Quique suâ nomen Phyllide Tuscus habet,
 Velivolique maris Vates, cui credere posses,
 Carmina cæruleos composuisse Deos.
 Quique acies Libycas Romanaque prælia dixit,
 Et Marius scripti dexter in omne genus.
 Trinacriusque suæ Perseïdos auctor & actor,
 Tantalidæ reducis Tindaridosque Lupus.
 Et qui Mæzoniam Phœacida vertit, & unâ
 Pindaricæ fidicen tu quoque, Rufe, lyræ.
 Mussaque Turrani Tragicis innixa cothurnis;
 Et tua cum socco Musa, Melisse, levis.
 Cùm Varus Gracchusque darent fera dicta tyrannis;
 Calimachi Proculus molle teneret iter,
 Tityrus antiquas & erat qui pasceret herbas,
 Aptaque venanti Gratius arma daret.
 Naidas à Satyris caneret Pontanus amatas,
 Clauderet imparibus verba Capella modis.
 Cùmque forent alli, quorum mihi cuncta referre

Nomina longa mora est, carmina vulgus habet.
 Essent & juvenes, quorum quod inedita cura est,
 Appellandorum nil mihi juris adest.
 Te tamen in turbâ non ausim, Cotta, silere,
 Piëridum lumen, præsidiumque fori.
 Maternos Cottas cui, Messalisque paternos
 Maxima nobilitas ingeminata dedit.
 Dicere si fas est, claro mea nomine Musa,
 Atque inter tantos, quæ legeretur, erat,
 Ergo submotum patriâ proscindere, livor,
 Desine, neu cineres sparge, cruento, meos.
 Omnia perdidimus, tantummodò vita relicta est,
 Præbeat ut sensum, materiamque malis.
 Quid juvat extinctos ferrum dimittere in artus?
 Non habet in nobis jam nova plaga locum.

P. OVIDII

NASSONIS

IN IBIN.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque
 peractis
 Omne fuit Musæ carmen inerme meæ:
 Nullaque, quæ possit scriptis tot millibus, extat,
 Littera Nassonis sanguinolenta legi.
 Nec quemquam nostri, nisi me, læsere libelli:
 Artificis perit cum caput arte sua.
 Unus (& hoc ipsum est injuria magna) perennem
 Candoris titulum non sinit esse mei.

Quisquis est (nam nomen adhuc utcumque tacebo)
 Cogit inassuetas sumere tela manus.
 Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus,
 Non sinit exsilio delituisse suo:
 Vulnereque immitis requiem quærentia vexat:
 Jactat & in toto verba canina foro:
 Perpetuoque mihi sociatam federe lecti
 Non patitur miseri funera flere viri.
 Cumque ego quassa meæ complectar membra carinæ,
 Naufragii tabulas pugnat habere mei.
 Et qui debuerat subitas extinguere flammæ,
 Hic prædam medio raptor ab igne tulit.
 Nixitur ut profugæ desint alimenta senectæ.
 Heu quanto est nostris dignior ille malis!
 Di melius! quorum longè mihi maximus ille,
 Qui nostras inopes noluit esse vias,
 Huic igitur meritas grates ubicumque licebit,
 Pro tam mansueto pectore semper agam.
 Audiat hæc Pontus: faciet quoque forsitan idem,
 Terra sit ut propior testificanda mihi.
 At tibi calcasti qui me, violente, jacentem,
 Quamlibet & misero debitus hostis ero.
 Desinet esse prius contrarius ignibus humor,
 Junctaque cum luna lumina solis erunt;
 Parsque eadem cæli Zephyros emittet & Euros,
 Et tepidos gelido flabit ab axe Notus;
 Et nova fraterno veniet concordia fimo,
 Quem vetus accensa separat ira pyra;
 Et ver Autumnò, Brumæ miscabitur Æstas,
 Atque eadem regio Vesper & Ortus erunt;
 Quam mihi sit tecum positus, quæ sumpsimus, armis
 Gratia commissis, improbe, rupta tuis.
 Pax erit hæc nobis, donec mihi vita manebit,
 Cum pecore infirmo quæ solet esse lupis.